

Kvartalsrapport 2023:2

Hög efterfrågan på arbetskraft trots fler uppsägningar

Trygghetsfonden *tsl*

Hög efterfrågan på arbetskraft trots fler uppsägningar

Efter den kraftiga återhämtningen sedan pandemin har både 2022 och 2023 präglats av en ökad turbulens i omvärlden, genom ett pågående krig i Europa, energikris och stegrande priser. Branta och breda nedgångar för konjunkturindikatorer såsom inköpschefsindex och konjunkturbarometern har under nästan hela perioden antytt att vi är på väg mot en lågkonjunktur under 2023. Trots detta har arbetsmarknaden stått stark där bland annat arbetslösheten har fortsatt att minska under 2023. De motstridiga trenderna har länge gjort det svårt att förutsäga utvecklingen i stort och andra halvan av 2023 måste anses vara osäker då det ännu inte går att uttyda några tydliga mönster i statistiken.

Ur ett omställningsperspektiv har antalet som beviljats omställningsstöd hos Trygghetsfonden TSL fortsatt att öka under första halvåret 2023, i jämförelse med motsvarande period 2022, efter det att inflödet vände upp under hösten 2022. Uppgången syns i de flesta branscher med stora uppgångar främst inom industrin, handeln och bostadsbyggandet, men även inom hotell och restaurang. Inflödet hade däremot, till synes, en topp under mars månad och har därefter minskat något månad för månad, men är fortfarande på högre nivåer i jämförelse med året innan.

Trendskiftet med ett högre inflöde syns i TSL:s omställningskvot som visar att det sedan hösten 2022 är fler uppsagda som går till omställningsstöd än som kommer tillbaka till arbetsmarknaden. Kvoten förefaller dock att ha bottnat under december 2022 och har därefter under 2023 successivt åter närmat sig mer av en balans mellan antalet uppsagda och antalet som kommer tillbaka till arbetsmarknaden. Än är det emellertid för tidigt att dra några definitiva slutsatser om minskningen sedan toppen kommer att fortsätta och senare under året innebära en återgång till en lägre nivå eller om nivån fortsätter att ligga på en klart högre nivå under 2023.

Under första halvåret fick fler än 9 av 10 personer som tagit del av omställningsstöd hos Trygghetsfonden TSL en ny lösning på arbetsmarknaden. Andra kvartalet låg andelen som hittar en ny lösning på 96 procent, vilket innebär en historiskt hög nivå. Vi kan i ljuset av detta konstatera att resultaten för omställningsstödet har varit fortsatt starka med mycket goda resultat för våra deltagare trots att vi befinner oss i en period med ett högre inflöde och osäker omvärld.

Trygghetsfonden TSL:s uppdrag har länge varit att hjälpa uppsagda personer till en ny sysselsättning genom ny anställning, att starta eget företag eller att börja längre studier. Sedan oktober 2022 erbjuder Trygghetsfonden TSL även kompetensstöd. Det innefattar bland annat vägledning och ekonomiskt stöd under utbildning även för anställda. Därutöver kan nu även tidsbegränsat anställda erbjudas omställningsstöd. Genom detta ges nya möjligheter för individen att långsiktigt stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Vi har innan, under och även efter den senaste ansökansomgången hos CSN i april kunnat se ett stort intresse för kompetensstödet bland TSL-an slutna. Detta har visat sig både över olika branscher och genom spridning regionalt. Mest förekommande är ansökningar bland anställda inom industrin och handeln. Knappt hälften söker en kurs eller utbildning på yrkeshögskola.

I ett fortsatt osäkert omvärldsläge är Trygghetsfonden TSL glada och stolta över att kunna erbjuda ytterligare möjligheter som ger fler chansen att stärka sin ställning på arbetsmarknaden och stå rustade för både väntade och oväntade förändringar.

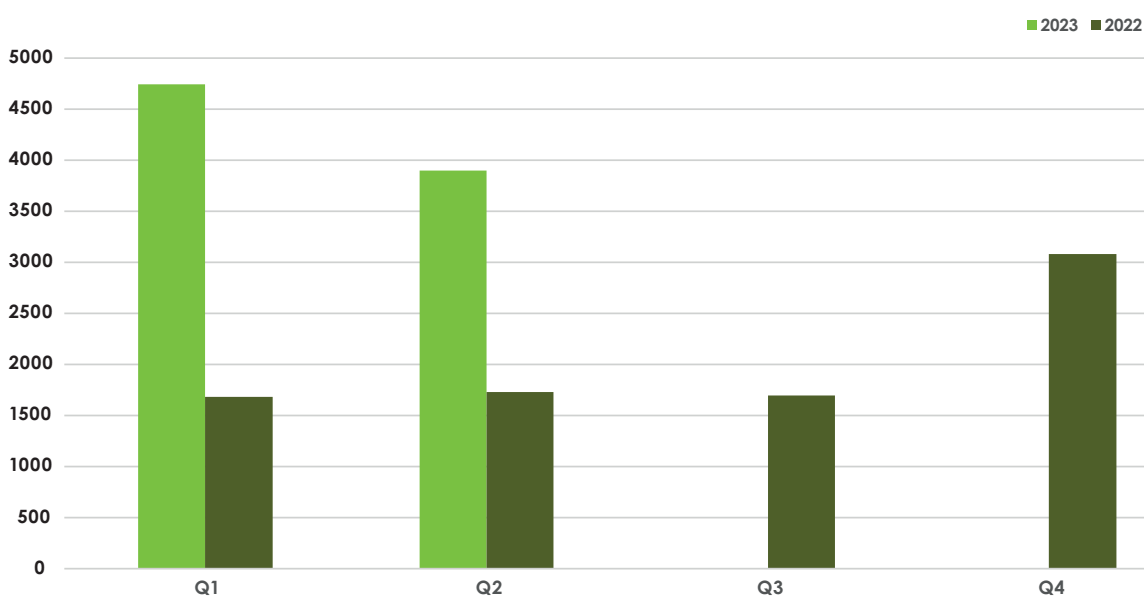

Caroline Söder
Vd Trygghetsfonden TSL

INFLÖDE

Andra kvartalet 2023 beviljades 3 900 personer stöd från Trygghetsfonden TSL. Det är 126 procent fler i jämförelse med motsvarande kvartal året innan då 1 729 personer beviljades stöd. Ökningen under kvartalet innebär att vi har sett ökande antal deltagare som beviljas omställningsstöd sedan hösten 2022. Under hösten såg vi en normalisering av inflödet efter de historiskt låga nivåerna under inledningen av 2022. Inledningen av 2023 innebar sedan ett ännu högre inflöde. Dock har vi sett en minskning under årets andra kvartal i jämförelse med första kvartalet efter en topp i inflödet under mars månad.

Figur 1. Antal uppsagda som beviljats omställningsstöd från Trygghetsfonden TSL, per kvartal, år 2023 jämfört med 2022.

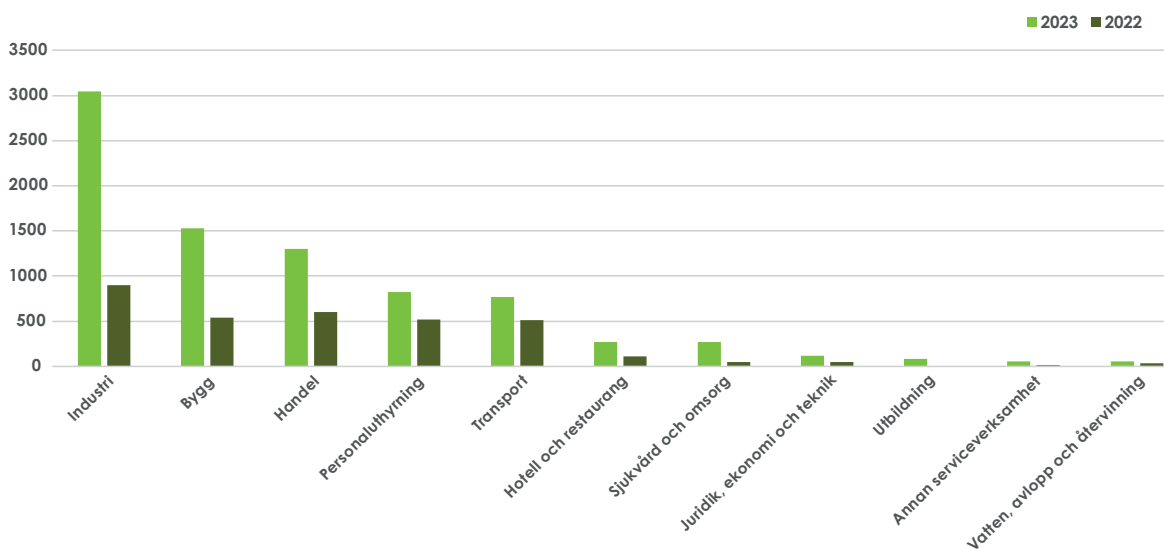

Antal uppsagda efter bransch

Det högre inflödet under första halvåret 2023 har lett till att antalet som beviljats omställningsstöd har ökat inom de flesta branscher, i jämförelse med motsvarande period året innan. Antalet personer som beviljades omställningsstöd var flest inom industrin följt av bygg och handeln. Drygt två av tre personer som beviljades omställningsstöd hos Trygghetsfonden TSL kom från dessa branscher.

Ökningen har varit störst inom industrin med nästan två och en halv gånger fler som har beviljats stöd. Även bygg, handeln samt hotell och restaurang uppvisar stora ökningar med mer än dubbelt så stora inflöden. Därefter följer personaluthyrning respektive transport med ökning på omkring 50–60 procent. Sjukvård och omsorgsbranschen är vanligtvis en liten bransch i detta sammanhang, men ett större omställningsprojekt ledde till en väldigt stor ökning under första halvåret i jämförelse med motsvarande period 2022.

Figur 2. Antal uppsagda som beviljats omställningsstöd från Trygghetsfonden TSL, bransch¹, 2023 och 2022.

Figur 3. Andel uppsagda som beviljats omställningsstöd från TSL, per fack och bransch², 2023.

FACKFÖRBUND	BRANSCH										
	Industri	Bygg	Handel	Personaltuthyrning	Transport	Hotell och restaurang	Sjukvård och omsorg	Juridik, ekonomi och teknik	Bransch soknas	Utbildning	Annan serviceverksamhet
Byggnads		79%		13%	5%			44%			
Elektrikerna		6%									
Fastighets				31%							
GS	38%		5%					3%	46%		
Handels			73%		7%						58%
HRF				5%		100%					
IF Metall	49%		16%	29%	7%			40%	5%		37%
Kommunal				10%	20%			100%	8%	15%	100%
Livs	10%										
Målarna		3%						3%			
Seko		9%							4%		
Transport				8%	57%				30%		
Total	3046	1529	1300	825	765	268	268	118	95	81	57

Antal uppsagda efter län

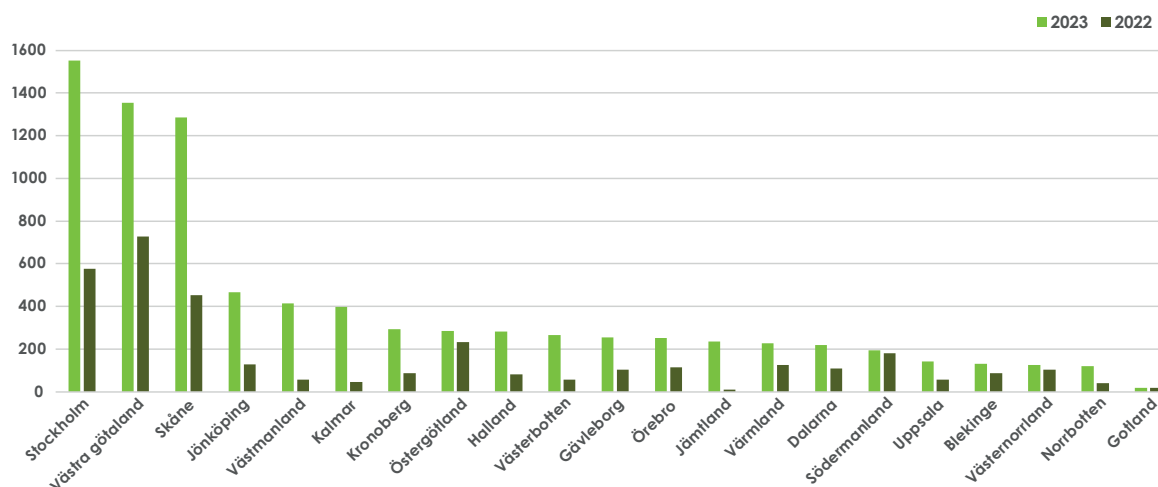
Koncentrationen till storstads länen är hög. Stockholm, Västra Götalands och Skånes län stod tillsammans för 49 procent av alla uppsagda som beviljats omställningsstöd under det första halvåret. Länen med lägst antal uppsagda var Västernorrland, Norrbotten och Gotland.

Under första halvåret ökade inflödet i alla län i jämförelse med förra året, förutom Gotland där antalet var oförändrat. Större omställningsprojekt i några län, bland annat Västmanland, Jönköping, Kalmar, Jämtland och Gävleborg har medfört mångdubbla ökning av antalet beviljanden för respektive län. I Stockholm, som är länet med störst inflöde, har antalet personer som fått omställningsstöd ökat med knappt 170 procent under årets sex första månader, i jämförelse med motsvarande period året innan.

¹ SNI 2007. Branschen personaluthyrning innehåller även arbetsgivare verksamma inom säkerhetstjänster, fastighetsskötsel och resetjänster.

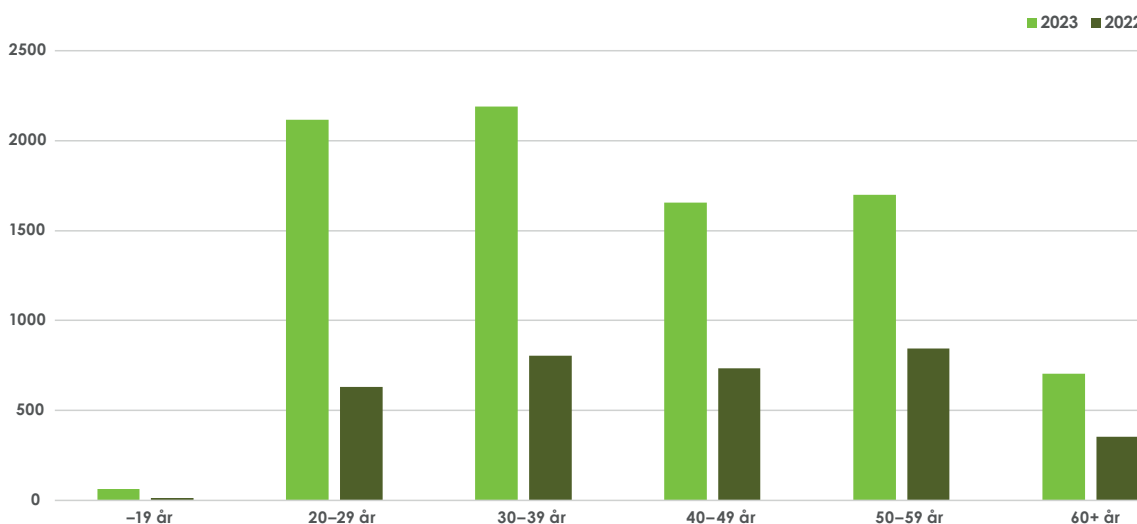
² Till övervägande del motsvarar bransch (SNI 2007), den primära verksamheten hos den aktuella arbetsgivaren.

Figur 4. Antal uppsagda som beviljats omställningsstöd från Trygghetsfonden TSL, per län, 2023 och 2022.

Antalet som beviljats omställningsstöd hos Trygghetsfonden TSL har tidigare varit relativt jämnt fördelat utifrån åldersgrupp med knapp betoning på åldersgruppen 50–59 år. Under första halvåret har vi sett ett skifte där de största åldersgrupperna nu är personer i åldern 30–39 respektive 20–29 år med omkring 25–26 procent av totalen för respektive åldersgrupp. Detta är mer av en återgång till hur det såg ut 2020 och 2021 då den yngre åldersgruppen stod för den högsta andelen. Den högre andelen yngre deltagare förklaras av ett stort antal uppsägningar för åldersgruppen inom främst industrin, men även inom handeln och bygg under första halvåret.

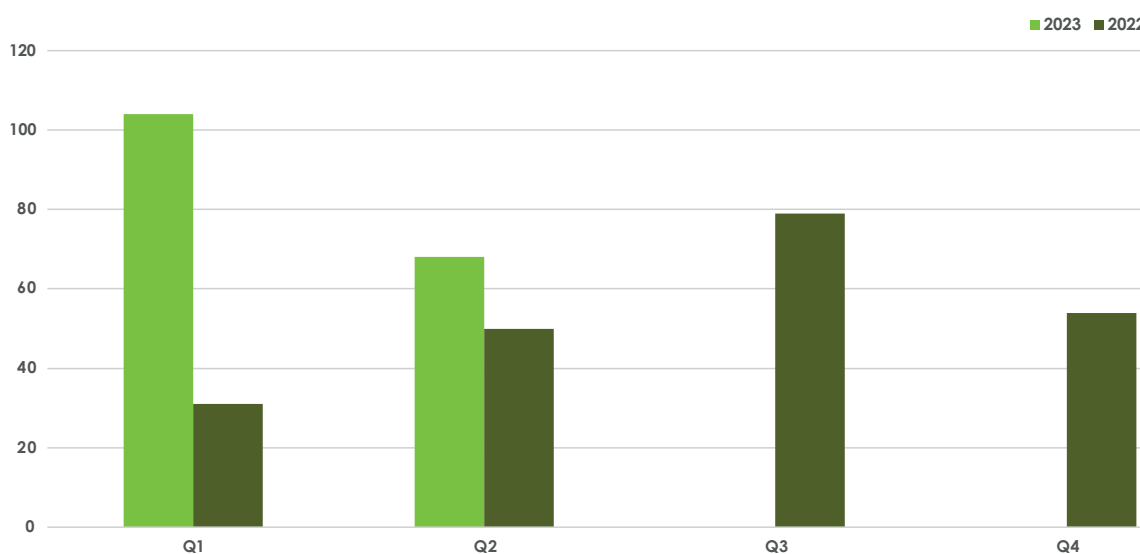
Figur 5. Antal uppsagda som beviljats omställningsstöd från Trygghetsfonden TSL, per åldersgrupp, 2023 och 2022.

KONKURSER

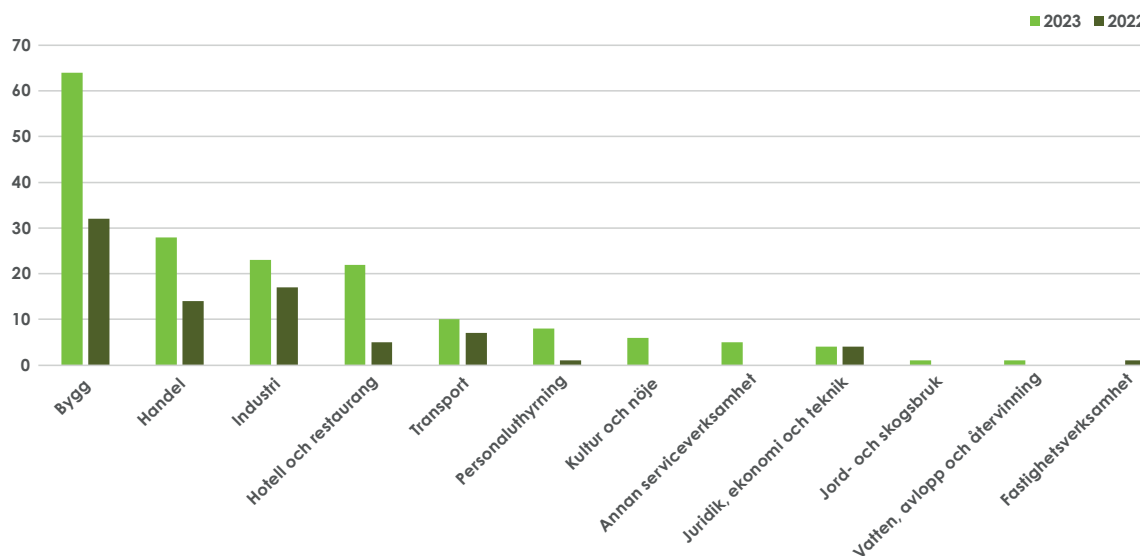
Under hösten 2022 började konkurserna återigen öka. Under första halvåret 2023 har trenden med ett högre antal konkurser fortsatt. Antalet konkurser under andra kvartalet var knappt 40 procent fler i jämförelse med motsvarande kvartal året innan. Under andra kvartalet 2023 var antalet emellertid inte lika högt som under första kvartalet och det inkom 68 konkurser.

Figur 6. Antalet konkurser som kommit in till Trygghetsfonden TSL per kvartal, åren 2023 och 2022.

Drygt en av tre konkurser under första halvåret skedde inom byggbranschen. Det var dubbelt så många konkurser för branschen i jämförelse med motsvarande period förra året. Endast branschen Fastighetsverksamhet har haft färre konkurser under första halvåret 2023 i jämförelse med året innan.

Figur 7. Antal konkurser som kommit in till Trygghetsfonden TSL per bransch³, 2023 och 2022.

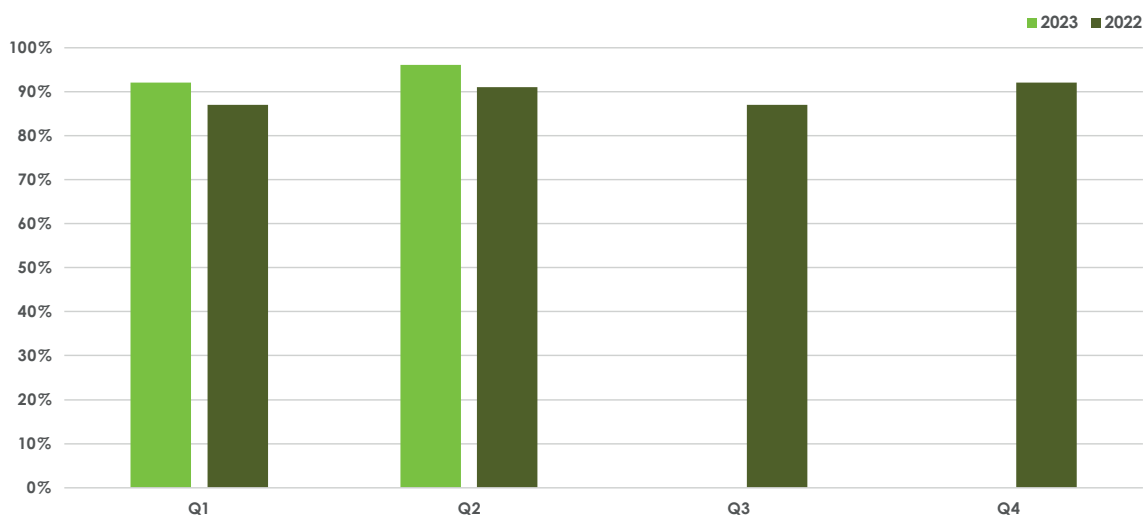

³ SNI 2007. Branschen personaluthyrning innehåller även arbetsgivare verksamma inom säkerhetstjänster, fastighetsskötsel och resetjänster.

RESULTAT

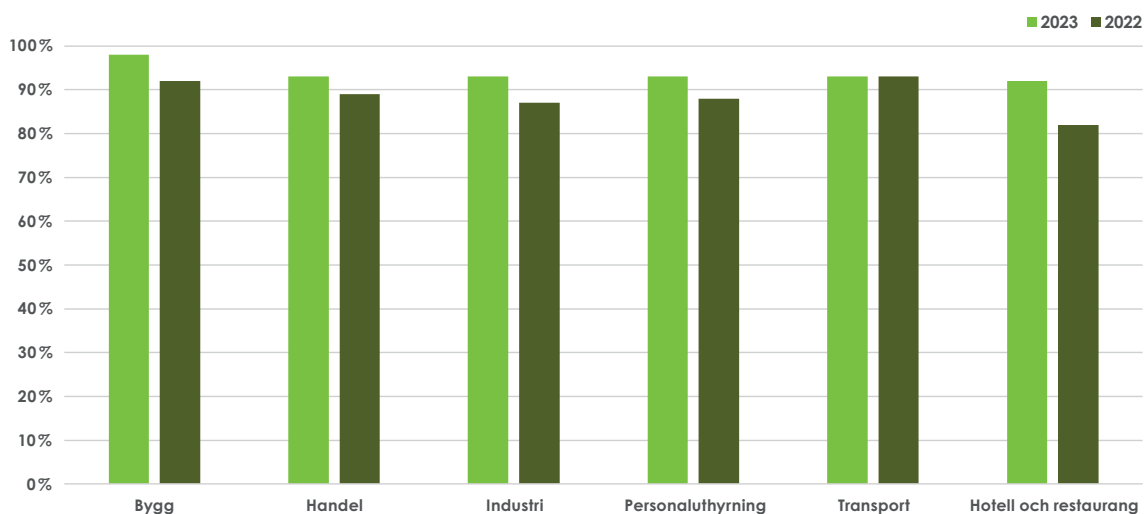
Det går väldigt bra för de flesta av TSL:s deltagare. Andelen personer som hittat ny lösning efter avslutat stöd var stabilt högt under hela 2022. Första halvåret 2023 fortsätter resultaten att ligga på en historiskt hög nivå. Under andra kvartalet låg andelen i jobb på 96 procent, vilket är den högsta nivå som andelen har legat på som vi kan se historiskt. Siffran betydde en uppgång med 5 procentenheter i jämförelse med motsvarande kvartal 2022.

Figur 8. Andel i jobb eller annan lösning inom 12 månader efter sista anställningsdag, per kvartal, åren 2023 och 2022.

Uppsagda personer har i väldigt hög utsträckning fått ett nytt jobb eller annan lösning efter avslutat omställningsstöd. Under första halvåret 2023 har andelen personer som fått en ny lösning inom ett år efter uppsägning varit över 90 procent inom samtliga branscher. De enda undantagen var branscherna Juridik, ekonomi och teknik samt Fastighetsverksamhet där andelen låg på 89 respektive 82 procent. Lösningensgraden bland de stora branscherna var högst inom bygg (98 procent).

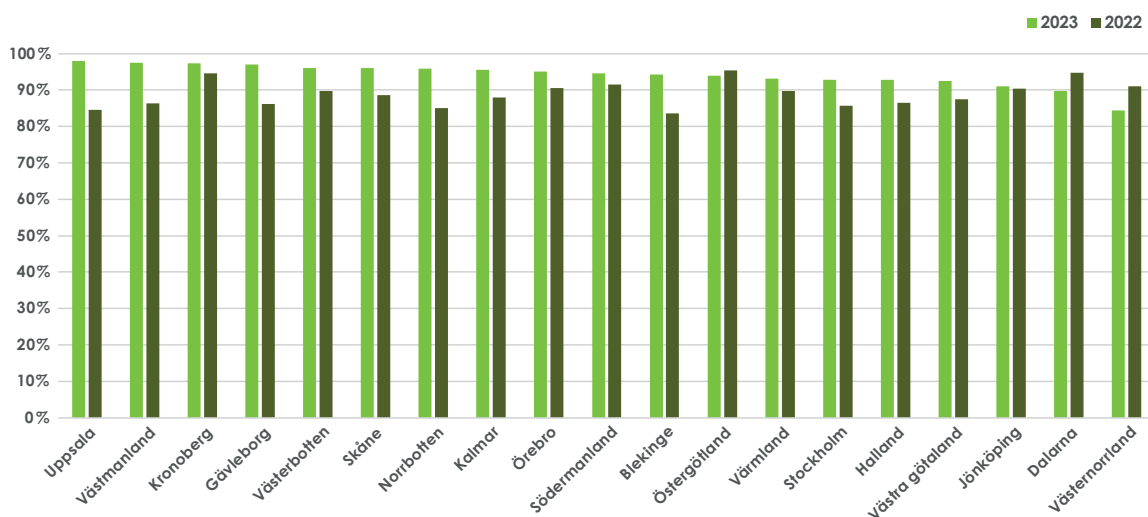
Figur 9. Andel i jobb eller annan lösning inom 12 månader efter sista anställningsdag, per bransch⁴, 2023 och 2022.

⁴ SNI 2007. Branschen personaluthyrning innehåller även arbetsgivare verksamma inom säkerhetstjänster, fastighetsskötsel och resetjänster.

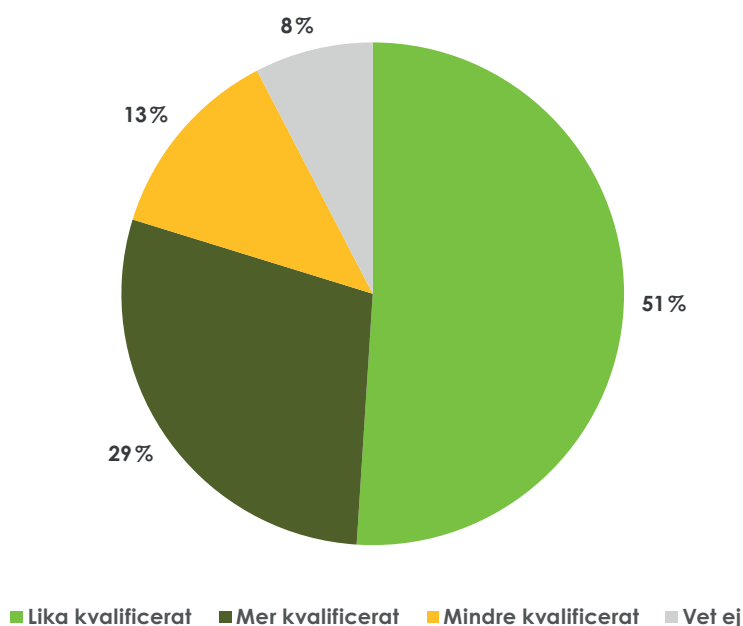
Andelen som har fått en ny lösning efter avslutat omställningsstöd under första halvåret 2023 var högst i Uppsala, Västmanland och Kronoberg. I samtliga län där fler än 40 personer har avslutat stöd har andelen som fått en ny lösning överstigit 80 procent. Av dessa ligger andelen på 90 procent eller mer i samtliga län förutom i Västernorrland.

Figur 10. Andel i jobb eller annan lösning inom 12 månader efter sista anställningsdag, per län med fler än 40 som avslutat omställningsstöd, 2023 och 2022.

Under det senaste året uppger fyra av fem (80 procent) att det nya arbetet är lika eller mer kvalificerat än den tidigare anställningen. Uppgifterna baseras på den avslutsenkät som skickas ut efter avslutat omställningsstöd. Alla personer som fått ny anställning genom omställningsstödet får frågan om det nya arbetet är mer, lika eller mindre kvalificerat än det tidigare arbetet.

Figur 11. Kvalifikationsgrad på det nya jobbet, andel procent, juni 2022 – juni 2023.

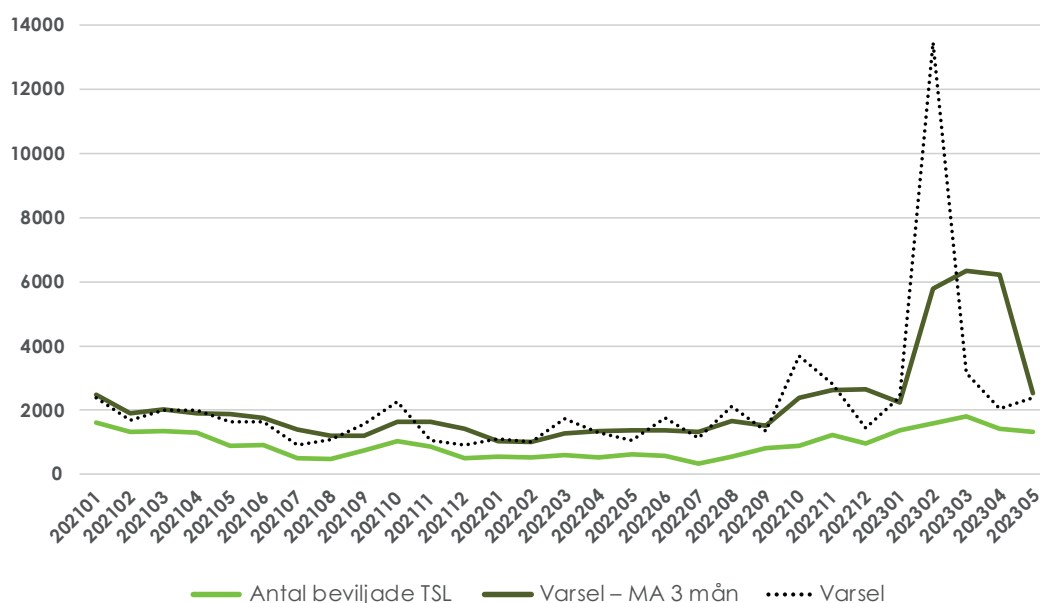
FOKUS: ARBETSMARKNADSLÄGET

Trots att vi har befunnit oss i ett turbulent omvärldsläge under en längre tid med ett växande antal signaler som indikerar en annalkande försvagning kan vi fortfarande se en arbetsmarknad som står stark och som fortsätter att utvecklas relativt väl. Bland annat visar både Arbetsförmedlingens respektive SCB:s AKU-siffror för maj en lägre arbetslöshet 2023 än motsvarande månad 2022. Samtidigt bedömer Arbetsförmedlingen i sin senaste prognos att arbetslösheten kommer att vända uppåt, om än svagt, senare under 2023. Konjunkturinstitutet tror i sin senaste konjunkturlägesbedömning att lågkonjunkturen ökar betydligt mindre än under tidigare lågkonjunkturer, samtidigt som att den blir relativt kort. Deras sammanvägda konjunkturbarometer steg dessutom förvisso i maj, men ligger fortsatt på en låg nivå som indikerar ett mycket svagt läge. Tongångarna inom byggföretagen har däremot blivit mer positiva och ligger marginellt över sitt långsiktiga medelvärde, medan detaljhandeln trots en relativt stor förbättring under maj månad fortsatt är väldigt pessimistiska.

Ur ett omställningsperspektiv har antalet uppsagda som beviljats omställningsstöd vänt upp och sedan hösten 2022 har trenden varit stigande. Trendbrottet vi har sett har skett från de historiskt låga nivåer som vi såg under inledningen på 2022 och innebar under hösten en normalisering till nivåerna som vi såg under början av 2021. Under 2023:s fyra första månader var antalet som beviljades omställningsstöd mellan 150 och 200 procent fler än under motsvarande period 2022. Därefter i maj var ökningstakten inte lika hög, men ändå drygt 100 procent högre än i maj 2022.

Antalet uppsagda som beviljas omställningsstöd har över tid en korrelation med varsel för kollektivanställda med någon månads fördröjning. I diagrammet nedan är sambandet tydligt mellan antalet som beviljats omställningsstöd hos TSL och ett glidande medelvärde (MA-3 mån) för varsel. Uppgången för antalet varslade under de senaste månaderna kan därför tyda på att antalet som beviljas omställningsstöd också kommer öka de närmaste månaderna.

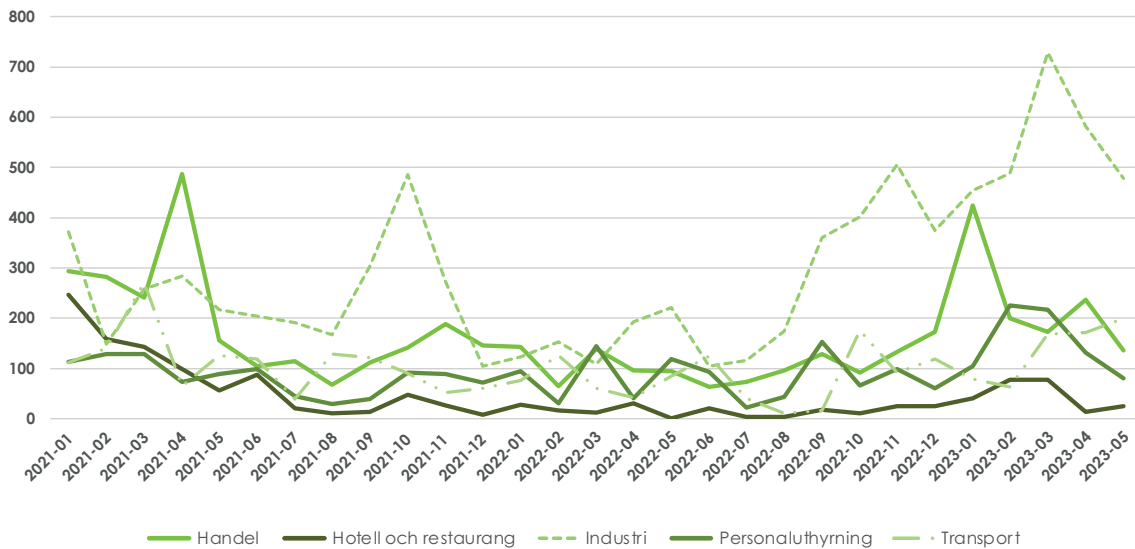
Figur 12. Antal uppsagda som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL, antal varsel för kollektivanställda Arbetsförmedlingen, per månad, januari 2021–maj 2023.

*Humana varslade mer än 11 000 personer i februari 2023 eftersom de var involverade i rättsliga processer som gällde tillståndet för deras bolag för personlig assistans. 21 juni föll Förvaltningsrättens dom i Humanas favör, vilket sannolikt innebär att varslat inte kommer att effektueras.

Det högre antalet uppsagda som beviljas omställningsstöd hos Trygghetsfonden TSL i nuläget är en följd av en ökning inom flera branscher. Uppgången är dock störst och påverkas mest av utvecklingen inom industrin. Inom industrin är inflödet störst inom trävaruindustrin, men också plast-, gummi-, sten- och glasindustribranschen respektive stål- och metallbranschen påverkar inflödet i hög grad. Även inom handeln, som annars har haft ett lågt inflöde efter coronapandemin, har inflödet återigen ökat där framför allt januari var en månad med högt inflöde. Utvecklingen inom handeln drivs till allra största del av utvecklingen inom parti- och grossisthandeln.

Figur 13. Antal uppsagda som beviljats stöd från Trygghetsfonden TSL, per bransch, 2021–2023.

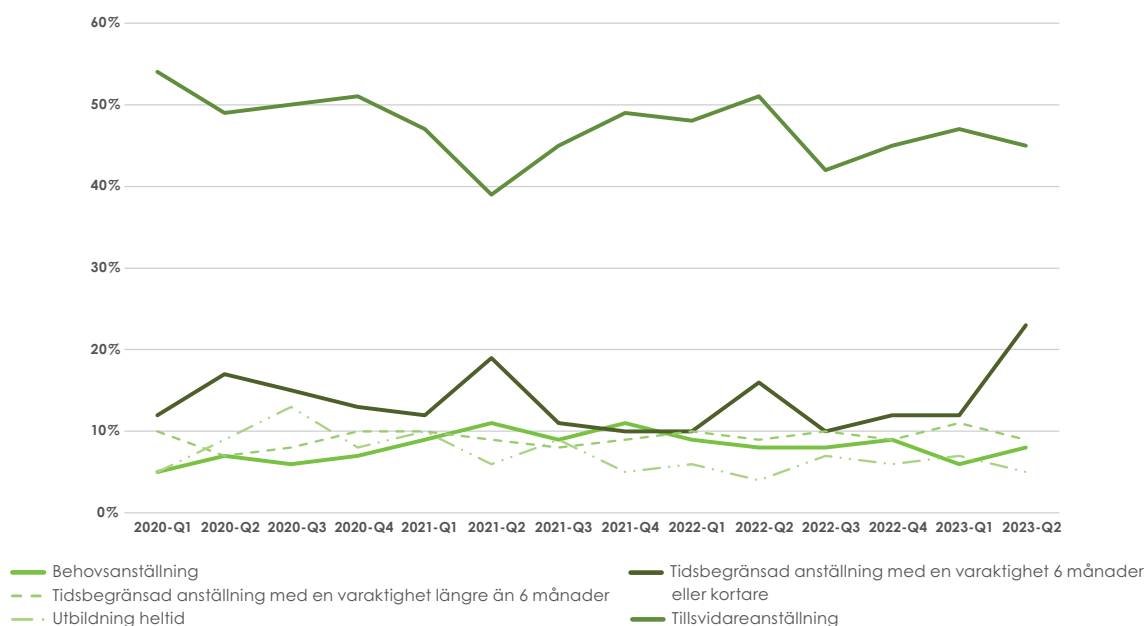
Ett tydligt trendsifte inom TSL:s verksamhetsområde är att sedan september 2022 har fler gått in i omställningsstöd än antalet deltagare som gått tillbaka till arbetsmarknaden, vilket återspeglas i att TSL:s omställningskvot sedan hösten har legat under 1. Det är första gången sedan återhämtningen efter pandemin under 2021 som antalet uppsagda är fler än de som hittar ny lösning på arbetsmarknaden. Under 2023 har kvoten sakta återigen börjat närma sig 1 och balans, men fortsatt är det fler som går in än ut från omställningsstödet. Det är relativt stor variation mellan branscher och även mellan olika månader, men exempelvis var det fler i Byggbranschen, Uthyrning, fastighetsservice och resetjänster respektive Transportbranschen som fann en lösning under maj månad än som gick in i omställningsstödet. För april månad hade istället handeln en omställningskvot på 0,94 och var den av de större branscherna som låg närmast en balanserad kvot.

Figur 14. Kvot⁵ mellan avslutade i jobb relativt påbörjat omställningsstöd, per månad 2021–2023.

Parallellt med att omställningskvoten under en längre period har legat under 1 har andelen deltagare som hittar en ny lösning stabiliserat sig på en historiskt hög nivå om drygt 90 procent. Under andra kvartalet 2023 har vi sett en ny toppnivå på 96 procent. Samtidigt som andelen som hittar en ny lösning har stabiliserat sig på en hög nivå har dessutom andelen av dessa som går till en tillsvidareanställning ökat under de senaste kvartalen. Under inledningen av 2022 minskade andelen som gick till en tillsvidareanställning, men den har därefter ökat för varje kvartal. Vanligtvis brukar andelen minska tydligt under kvartal 2 varje år till förmån för kortare tidsbegränsade jobb, men under 2023 har tillsvidareanställningarna inte minskat lika tydligt samtidigt som de tidsbegränsade jobben ökat i en större omfattning.

Figur 15. Andel deltagare som avslutat per lösning, per kvartal 2020–2023.

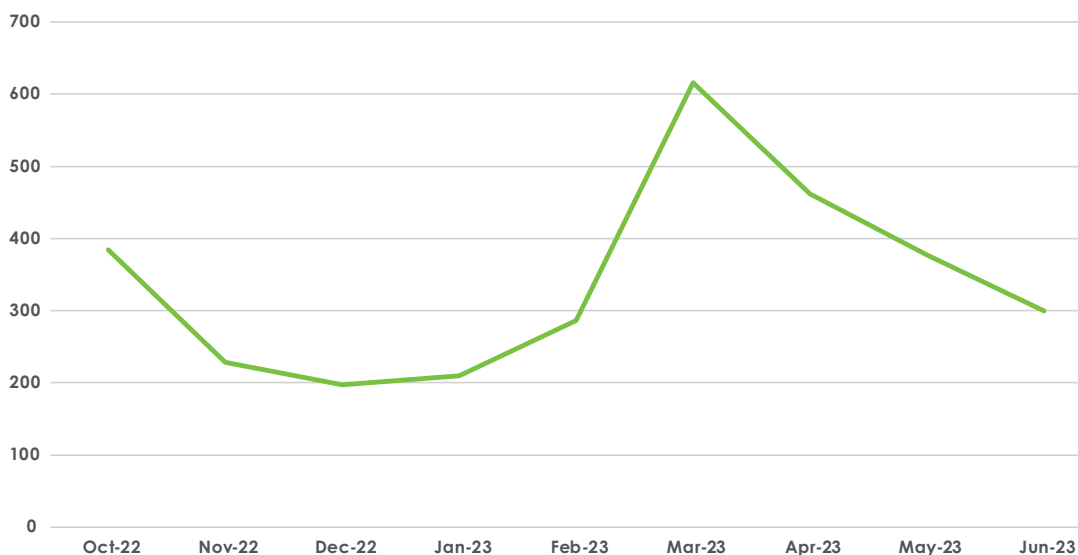

⁵ En kvot över 1 visar att det var fler som fick en jobblösning än som påbörjade omställningsstöd. En kvot under 1 visar att det var fler som påbörjade omställningsstöd än fick en jobblösning under perioden.

FOKUS: KOMPETENSSTÖD

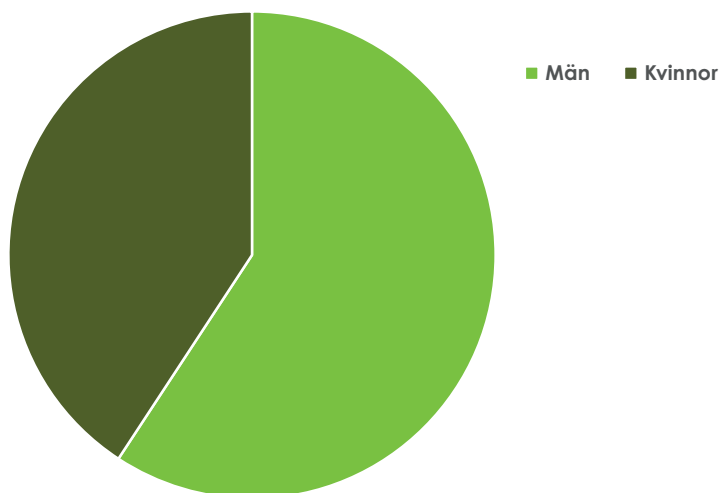
Sedan första oktober 2022 har Trygghetsfonden TSL ett utökat uppdrag där vi bland annat kan erbjuda vägledning och ekonomiskt stöd under utbildning med möjlighet till lärande under arbetslivet. Genom detta ges möjligheten att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Det är därför mycket glädjande att notera att intresset har varit stort och att kompetensstödet haft stor räckvidd över olika branscher och även en god regional spridning. Under de första nio månaderna som möjligheten att söka har funnits har drygt 3 000 personer ansökt om utbildning direkt till Trygghetsfonden TSL. De flesta ansökningarna har kommit in i samband med vårens ansökansomgång hos CSN till stödet. Stödet har till synes blivit populärare sedan höstens ansökansomgång, då stödet förvisso var nytt och möjligen inte lika känt som det är nu. Utöver detta har CSN fått in omkring 50 000 ansökningar, varav omkring 6 500 har angett TSL som omställningsorganisation.

Figur 16. Antal ansökningar av kompetensstöd per månad, oktober 2022–juni 2023.

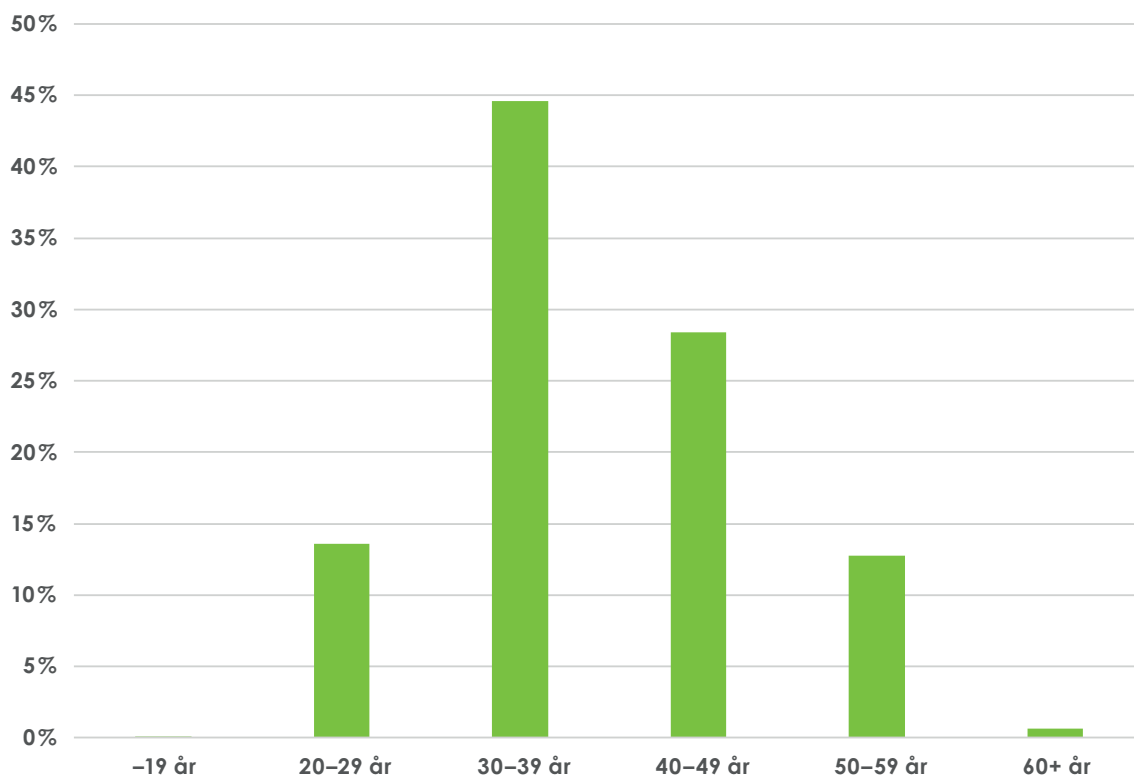
Av de som ansökt om kompetensstöd direkt till TSL hittills är 59 procent män och 41 procent kvinnor.

Figur 17. Andel personer som ansökt om kompetensstöd hos Trygghetsfonden TSL, per kön, oktober 2022–juni 2023.

Av de som ansökt om kompetensstöd sedan oktober 2022 tillhör majoriteten personer under 40 år. Nästan hälften av ansökningarna kommer av personer i åldersgruppen 30–39 år. Adderas åldersgruppen 40–49 år till det inkluderas knappt sex av tio ansökningar. Personer som är 60 år eller äldre står för enbart ungefär 1 procent av ansökningarna.

Figur 18. Andel personer som ansökt om kompetensstöd hos Trygghetsfonden TSL, per åldersgrupp, oktober 2022–juni 2023.

Trygghetsfonden *tsl*
hjälp till jobb

Trygghetsfonden TSL hjälper uppsagda personer till nytt jobb och underlättar för arbetsmarknadens parter att hantera strukturomvandlingen. www.tsl.se